

26 Abril, 2017

Xavier Corberó,
 el 2008, al seu
 espai vital i de
 treball, amb un
 encant únic,
 a Esplugues ■
 ARXIU

Mor l'escultor Xavier Corberó als 81 anys després d'una llarga carrera de triomfs a l'estranger, sobretot als Estats Units, i un minso reconeixement a Catalunya

Refinat i generós

Maria Palau
 BARCELONA

L'artista Xavier Corberó, mort l'endemà de la diada de Sant Jordi als 81 anys, va haver de viure sempre amb la condició d'escultor de prestigi internacional sense reconeixement al seu país —li van donar la Creu de Sant Jordi i encara gràcies—. És a dir, tenia obra als principals museus del món, Metropolitan de Nova York i Victoria & Albert de Londres inclosos, però mai se li va fer cap exposició que el posés en relleu a Catalunya —exceptuant la que va fer el cen-

tre Tecla Sala de l'Hospitalet de Llobregat el 1995—. Cruel paradoxa. Però no se'n queixava. Ben al contrari: sempre va obrir portes a tothom. "Es va dedicar més als altres que a ell mateix. Va ser una persona molt hospitalària i generosa i un gran ambaixador de Barcelona", assenyala el crític d'art Daniel Giralt-Miracle, amic íntim seu de tota la vida.

Nascut el 1935, pertanyia a una família d'orfes de fort predicament noucentista. Va ser a la botiga que el seu pare i el seu tiet tenien a la rambla de Catalunya on va sentir la

crida de l'art en veure una escultura de Gargallo que acabaven de fondre. Només tenia 15 anys i va quedar corprès pel llenguatge dels metalls.

L'artista va emprendre aleshores un viatge des del noucentisme que l'havia gronxolat fins a la modernitat, i es va convertir en una de les grans figures de l'escultura de la segona meitat del segle XX, amb una obra amarada d'expressió i sensibilitat, i el seu segell, d'un refinament i una exquisidesa extrems.

Es va lliurar a una aventura de creativitat constant lluny de l'insípid esce-

nari de la postguerra, però bé que va connectar ràpidament amb els postulats avantgardistes de Dau al Set —no en va ser membre, però amb Joan Ponç "s'entien molt", recorda Arnau Puig, filòsof i únic supervivent del grup—. Després d'estudiar a l'Escola Massana —de la qual el seu pare havia estat un dels fundadors—, va marxar a Londres i va ingressar a la prestigiosa Central School of Arts and Crafts. Però va ser als Estats Units on va trobar el seu lloc. I els seus principals triomfs.

Als anys seixanta, el nom de Corberó va co-

mençar a sonar amb força gràcies a una sèrie d'obres amb so i colors canviants. Sempre va viure a cavall de Nova York i Catalunya, on el seu màxim estimul va ser un projecte de dimensions i d'esperit únics: la seva casa, museu, taller i centre d'operacions d'Esplugues de Llobregat. Tot va començar en una masia i es va transformar, a poc a poc, en un immens i laberíntic complex d'edificis on s'entrellacen arquitectures antigues i modernes, una comunitat ben corberoniana, ja que la seva manera de veure i de treballar l'art encaixava amb

un títol de Carlo Levi: *El futur té un cor antic*.

El recinte d'Esplugues, un espai meravellós, és la seva principal escultura i un lloc on "s'oculten molts Corberó, no només l'escultor". "Allà hi ha molta obra seva per descobrir. Seria una pena que no féssim l'esforç de conèixer-la i de difondre-la", exclama Glòria Bosch, directora d'art de la Fundació Vila Casas, una de les poques institucions que l'han tingut en consideració i que han difós el seu treball.

Corberó va anar construint el seu temple per etapes —la seva economia

va ser molt oscil·lant, però la joia de viure no la va perdre mai—, i aquí és on rebia els seus amics, sovint primeres espases de l'art internacional, gent influent que a ell li agradava posar en contacte amb l'escena artística catalana. El mateix va fer amb els artistes catalans que el visitaven a Nova York. “Va ajudar moltíssima gent”, insisteix Giralt-Miracle.

Aquesta xarxa de relacions va ser decisiva perquè l'Ajuntament de Barcelona l'anés a trobar pensant en la celebració dels Jocs Olímpics. Corberó va fer de pont en la instal·lació d'una bona colla d'escultures públiques d'artistes estrangers de la categoria de Richard Serra, Claes Oldenburg i Roy Lichtenstein. A més, va dissenyar les medalles que es van concedir als esportistes. N'estava orgullós, de tota aquella moguda artística. I, pel que es veu, els artistes també: “Tots plo- raven el dia de la inauguració. Encara ara pensen que Barcelona és extraor-

dinàriament especial”, va confessar anys després.

Absent als museus catalans, el llegat de Corberó és la seva obra a l'espai públic. Només a Barcelona, en té una quinzena, entre les quals l'*Homenatge a la Mediterrània*, que sura a l'estany de la plaça de Sóller, i el monument a Josep Tarradellas, situat a l'avinguda que du el nom del president català. L'escultura monumental va ser la seva preocupació en els úl-

La gran escultura de Corberó és la seva casa, museu i taller d'Esplugues

tims temps, amb fixació pels grans blocs de basalt que es feia baixar de Castellfollit de la Roca. “L'escultura ha d'estar al carrer, que sigui per a tothom. Les peces petites perden l'aire sacramental. Tota la litúrgia es perd en les obres petites”, deia.

Corberó tenia una salut fràgil. Vivia amb un sol pulmó des de feia quatre dècades, i un cigarret sempre als dits. “El seu do de gentes tenia alguna cosa daliniàna, passada pel sedàs de l'elegància”, assenyala Giralt-Miracle. Corberó admirava moltíssim Dalí. Sovint explicava l'anècdota que el pintor empordanès va ser el seu primer client, sense que en aquell moment ell ho sabés. Li va comprar unes minúscules escultures que havia fet a l'Escola Massana quan tenia 17 anys. “Em va trucar per dir-m'ho. «Allò? Allò? Ici Dalí», va dir. «Ijo, el bisbe!», i vaig penjar. No vaig saber fins a set anys després que aquella trucada era certa.”

La filla de l'artista, Ana, va anunciar ahir a Twitter la mort del seu pare amb un missatge que ho resumeix tot: “Xavier Corberó va viure una vida llarga i de colors. Era una persona estimada, fins i tot adorada... El trobarem a faltar.” La cerimònia de comiat se celebrarà avui a tres quarts de dotze al tanatori de Sant Gervasi. ■